

Bolvári-Takács Gábor

A Táncművészeti Iskola létrehozása 1949-ben

Hatvan évvel ezelőtt jött létre az első állami táncművészképző intézmény, a Táncművészeti Iskola. E forrásközleményben levéltári dokumentumok segítségével kíséreltem meg rekonstruálni az alapítás körülményeit.¹

A magyar táncművészetet a 20. század első felében az intézményesedés hiánya jellemezte, ellentétben például a zenei közélettel, amelyben a Zeneakadémia és az Operaház meghatározó szerepet játszott. A két világháború között állami felelősségvállalás e téren lényegében sem ideológiai, sem jogszabályi, sem finanszírozási szempontból nem létezett. A tánciskolák működése pl. nem oktatási, hanem rendészeti ügy volt. Az 1946-tól kibontakozó szabadművelődési korszak eredményeit az állampárti hatalmi struktúra fokozatos térnyerése néhány év alatt felszámolta, és 1948-49-től nyilvánvaló jelei mutatkoztak a kommunista párt közvetlen, politikai beavatkozásának. E folyamat markáns eleme volt az intézményesedés megindulása (oktatási intézmények, társulatok, társadalmi szervezetek, szaksajtó).² A tendencia elsősorban a szovjetunióbeli állapotokat tükrözte, de az is tény, hogy az akkori kultúrpolitika sokszor doktriner és voluntarista döntései egy tömegeket vonzó és megmozgató művészeti ág elterjedését segítették elő.

Az 1940-50-es évek fordulóján a pártvezetés elegendő erőt érzett ahhoz, hogy felvegye a nyílt eszmei-ideológiai harcot a még megmaradt polgári értékekkel szemben. E folyamatba illeszkedett a Népművelési Minisztérium létrehozása, a legfőbb pártideológus, Révai József vezetésével. Az 1949. június 11-én kihirdetett, új minisztériumok szervezéséről és a kormány átalakításáról szóló 1949. évi XV. törvény miniszteri indokolása szerint „a magyar népi demokrácia életében mind gazdasági, mind társadalmi téren bekövetkezett döntő változások természetesen megkívánják az államszervezet megfelelő átalakítását is. (...) A népi demokráciák kultúrpolitikájának alapelve a népművelés eddig ismeretlen mértékű fokozása, és a nép kulturális felemelkedésének intézményes megszervezése. Ez a feladat megkívánja, hogy az iskolán kívüli népműveléssel kapcsolatos állami feladatok ellátására külön szervet, népművelési minisztériumot létesítsünk.”³ A központi pártlapban, a *Szabad Népb*ben már másnap köszöntő cikk látott napvilágot, méltatva az önálló kulturális tárca létrejöttét és az új miniszter, Révai József személyét. A szerző kifejtette, hogy az új minisztérium létrehozásának indoka többek között az aránytalanság a kulturális fejlődés és a meglévő intézmények teljesítőképessége között.⁴ A törvény alapján a kormány 1949. szeptember 30-án elfogadta a népművelési miniszter ügyköréről szóló előterjesztést, amelyet a 4.267/1949. (X. 5.) M.T. sz. rendeletben kihirdettek.⁵

A Népművelési Minisztériumban már 1949. október 15-én elkészült a művészetoktatási osztály december 31-ig szóló munkaterve.⁶ Az anyagot a pártkollégiumi értekezlet október 24-én tárgyalta meg. Az új tárca maradéktalanul meg kívánt felelni a kultúrharc

¹ A közlemény az *Adalékok az Állami Balett Intézet létrehozásának történetéhez* című, 2008-2009-ben a Nemzeti Kulturális Alap Táncművészeti Szakmai Kollégiumának támogatásával végzett kutatás keretében készült.

² Lásd erről: Maác László: *Rendszerváltások a magyar táncművészetben*, in: *Táncstudományi Tanulmányok 1990-1991*. Szerk.: Maác László, Magyar Táncművészek Szövetsége, Budapest, 1992. 7-25.o.

³ *Törvények és rendeletek hivatalos gyűjteménye 1949*, Budapest, 1950. 74. o.

⁴ K. P.: *Az új magyar kultúra minisztériuma = Szabad Nép*, 1949. június 12., 4. o.

⁵ A folyamatról részletesen lásd: Bolvári-Takács Gábor: *Révai József és a Népművelési Minisztérium létrehozása = Zemléni Múzsza*, II. évf. 4. sz. (2002) 14-26. o.

⁶ Magyar Országos Levéltár (a továbbiakban: MOL) XIX-I-3-n.1.d.

követelményeinek, ezért erőltetett menetet kényszerített magára.⁷ A munkaterv művészeti középfokú oktatással foglalkozó fejezete politikai, pedagógia és szervezési feladatokat sorolt fel. A pedagógiai feladatokról szóló II. pont alpontjai között a következő, táncművészképzéssel kapcsolatos teendőket rögzítették:

- „*A táncművészeti szakiskola tananyagát kidolgozzuk szakemberek bevonásával.*
- *A táncművészeti szakiskola tananyagát jegyzetekben sokszorosítottjuk.*
- *Minden táncművész, pedagógus, rendezőképző iskola, magán balett iskola tananyagát, tantervét áttanulmányozzuk, ellenőrizzük.*
- *Az operai balettiskolát felülvizsgáljuk és javaslatot teszünk megreformálására.*
- *Az országos társastánc tanítóképző tanfolyam ügyeit felülvizsgáljuk.”*

A szervezési feladatok között pedig egyebek mellett helyet kapott, hogy:

- „*Elkészítjük a táncművészeti szakiskola alapítására vonatkozó rendeletet.*
- *Kidolgozzuk a táncművészeti iskola szervezeti szabályzatát.”*

Magyarországon, a táncművészet terén önálló, állami alapítású iskola ekkor még nem létezett. A képzés első, államilag szervezett formáját a Magyar királyi Operaház biztosította, amikor 1937-ben Nádas Ferenc vezetésével saját balettiskolát hozott létre. (Ennek felülvizsgálatát irányozta elő a minisztériumi munkaterv.) A szakmai képzésen kívül itt közismereti oktatás is folyt: az Operaház gondoskodott a négy évfolyamos elemi oktatásról. A polgári iskolai végzettséget a növendékek csak magánúton szerezhették meg.⁸

A fordulópontot e tekintetben is az 1949-es esztendő jelentette: a művészeti ág önálló állami iskolát kapott. Az előzmények áttekintésekor azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül a mozdulatművészet 1945 utáni helyzetét.⁹ A szabadművelődés korszakának ígéretes légköre hamarosan szertefoszlott, és a belügyminiszter a 637.440/1948. B.M. (XII. 6.) sz. rendeletében az 1948/49-es tanév végével megszüntette az 1945-ben újjászervezett Országos Mozdulatművészeti Tanítóképző Tanfolyamot. A rendelet bevezetőjében olvasható miniszteri indokolás szerint „*A tánc és mozdulatművészet színvonalának emelése, valamint a tánc és mozdulatművészet képzés folyamatosságának biztosítása érdekében a vallás és közoktatásügyi miniszter az 1949/50. tanévre tánciskola létesítését határozta el.*” Bár a VKM-ben valóban tervezték az említett iskola felállítását, a politikai események 1949 folyamán egyáltalán nem kedveztek az utóbb kifejezetten kapitalista csökevénynek minősített¹⁰ mozdulatművészet állami intézményi befogadásának. (Nem véletlen, hogy a Mozdulatművelődés Egyesület 1949. április 25-én oszlatta fel magát.) 1949 májusában országgyűlési választások zajlottak. E hónap végén került sor Rajk László letartóztatására. A parlament június 8-án ült össze alakuló ülésre, majd augusztusban elfogadta Magyarország új alkotmányát, s a köztársasági államformát a népköztársaság váltotta fel. 1949. szeptember 16-án pedig megkezdődött a Rajk-per. Látható, hogy a szovjet mintákat sematikusán másoló magyar pártvezetés ekkorra már fényévekre állt az európai gyökerű hagyományok tiszteletétől, s ez szükségképpen meghatározta a népművelési tárca mozgásterét is.

⁷ Erről részletesen lásd: Bolvári-Takács Gábor: *A művészeti főiskolák politikai újjászervezése 1949-ben = Valóság*, LII. évf. 4. sz. (2009) 83-104. o.

⁸ Vö.: Bogdány Ferenc: *Táncművészet és műveltség*. In: *Az Állami Balett Intézet húsz éves fennállásának jubileumi évkönyve*. Szerk.: Lugossy Emma, Állami Balett Intézet, Budapest, 1970, 18. o.

⁹ A továbbiakhoz erről lásd: Fenyves Márk: *Dokumentumok tükrében – A magyar mozdulatművészeti iskolák vitái*. In: *Táncstudományi Tanulmányok 2002-2003*. Szerk.: Kövágó Zsuzsa, Magyar Táncstudományi Társaság, Budapest, 2005, 75-106.o.; Fuchs Livia: *Egy elfelejtett egyesület dokumentumaiból*. In: *Táncművészeti Dokumentumok 1990*. Szerk.: Péter Márta, Magyar Táncművészek Szövetsége, Budapest, 1990. 67-93. o.; Lenkei Júlia: *A Mozdulatművészeti Tanítóképzőtől a Balettintézetig = Kritika*, 32. évf. 2. sz. (2001) 28-31. o.

¹⁰ Vö.: Vitányi Iván: *A mozgásművészetéről tartott ankét eredményei = Táncművészet*, I. évf. 1. szám (1951) 28-30. o.

A Népművelési Minisztérium Pártkollégiumának 1949. november 8-ai ülésén a 4. napirendi pontként szerepelt a „Javaslat a Táncművészeti Szakiskolára” c. előterjesztés.¹¹ Az ülésen jelen volt Révai József miniszter, Losonczy Géza államtitkár, Cseterki Lajos, Balogh László, Pajzs István, Domokos János, Csillag Miklós, Berczeller Antal, Tanner József, Bíró Vera, Kovalcsuk Ferenc, Majláth Jolán, Tados András. A napirend előadója Csillag Miklós, a művészeti főosztály vezetője volt, s meghívottként Ortutay Gyuláné, Losonczy Ágnes és Duka Antalné is megjelent. A minisztérium illetékesei az alábbi összefoglalót terjesztették elő:

„JAVASLAT
Táncművészeti szakiskola

A felszabadulás után hatalmas lendülettel indult meg országunkban a tánckultúra újjászületése. Egyre többen foglalkoznak tánccal, napról-napra nő az üzemi tömegszervezeti és diákcsoportok száma. (Legutolsó statisztikai kimutatásunk szerint 1863 tánc csoport működik az ország területén.) Azonban ezeknek a tánc csoportoknak nincsenek szakmailag és ideológiailag jól képzett vezetőik, ez az oka annak, hogy a mennyiségi növekedés mellett a csoportok művészi színvonala nem emelkedett. A tánc iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés szükségessé teszi, hogy a táncoktatást intézményessé fejlesszük. Ki kell alakítanunk a táncoktatás hálózatát alsó-, közép- és felsőfokon. Az oktatás teljes kiépítése csak fokozatosan valósítható meg.

Első lépés egy alapfokú gyermek- és egy középfokú felnőtt tagozat felállítása, amelyet a következőkkel indokolunk. Jelenleg a gyermekek táncképzése vagy drága magániskolákban történik, vagy az Opera feltétlen átszervezésre szoruló balletiskolájában. Szükséges tehát egy olyan iskola felállítása, ahol a gyermekek rendszeres iskolai munkájuk elvégzése mellett államilag ellenőrzött szakképzést kapnak. Erre szolgálna a szakiskola alapfokú gyermektagozata. Azonban, ha el is indulna ebben az évben az oktatás, az iskolába kerülő hétéves gyermekekből a táncművészeti oktatási hálózat kiépítésével csak 11 év múlva lesz jól képzett táncművész, vagy főiskolai továbbképzésre alkalmas pedagógus, illetve koreográfus jelölt. Ugyanakkor azonban a táncmozgalom fent említett mennyiségi növekedése sürgető igényt támaszt a lehető leggyorsabban, de egyben alaposan képzett táncoktatókra. Ezért indítjuk meg a tehetséges és a táncmozgalomból kivált felnőttek számára a középfokú oktatást. Így három év múlva szakképzett vezetőket állíthatunk a csoportok élére. Közülük a legkiválóbbak a Főiskolára¹² mehetnek tovább. A táncművészeti szakiskola egyben alkalmat ad a szalontáncmesterek képzésének megoldására. Az országos tánc tanítóképző tanfolyam magánjellege, rossz szelleme és magas tandíja miatt megszüntetendő. Helyette sürgősen, hogy új tanfolyamot állítsunk fel, mert a középfokú szakiskolában a hallgatók ballet és népi táncképzés mellett megkapják a társastáncoktatást is és az üzemekben, tömegszervezetekben elláthatják a művészi táncoktatás mellett a társastánc tanítását. Ez az alapfokú és középfokú tagozat zökkenő nélkül illeszkedik majd bele a kiépítendő teljes táncművészeti szakoktatási hálózatba.

A táncművészeti szakiskola felépítése a következő:

I. Az alapfokú táncművészeti szakiskola 7 éves. Az első évfolyam indul az 1949/50-es tanévben. A növendékek létszáma: 30. Ennek sikeres elvégzése a középfokú táncművészeti szakiskolába való felvételre jogosít.

¹¹ MOL XIX-I-3-n.1.d. A dokumentumokat szöveghűen közöljük.

¹² Az akkori körülmények között ez csak a Színház- és Filmművészeti Főiskola Táncfőtanszakának tánc csoportvezetői vagy színházi tánc rendezői szaka lehetett.

Tantárgyak:

- 1) Balett
- 2) Népi tánc
- 3) Történelmi táncok
- 4) Tánc történet
- 5) Zeneismeret

Órarend:

	<u>I.</u>	<u>II.</u>	<u>III.</u>	<u>IV.</u>	<u>V.</u>	<u>VI.</u>	<u>VII.</u>
Balett	3	3	4	4	4	4	4
Népi tánc	2	2	2	2	2	2	2
Történelmi táncok	-	-	-	-	1	1	1
Zeneismeret	-	-	-	-	1	1	1
Tánc történet	-	-	-	-	-	1	1
	5	5	6	6	8	9	9

Az órák minden nap 4-5-ig, illetőleg 3-5-ig tartanak. A szakórákat játékos művészi nevelés egészíti ki, amelynek keretében a gyermekek a többi művészettel ismerkednek meg. Népmesékkel a meseórán, képzőművészettel a rajzolás és múzeumok megtekintése, színházzal és zenével, színháza és hangversenyek együttes látogatása által.

II. A középfokú táncművészeti szakiskola 3 éves. Az első évfolyam indul az 1949/50-es tanévben. Hallgatók létszáma: 30. A három év elvégzése után a hallgatók szakoktatói képesítést nyernek.

Tantárgyak:

- 1) Balett. A klasszikus hagyományokon épülő táncművészet stílusának technikai alapjának elsajátítása (tréning, spitz) motivika, táncetüdők, táncok.
- 2) Népi tánc. Kialakult népi tánc kultúránk megismerése, feldolgozásának, továbbfejlesztésének módszere.
- 3) Történelmi táncok. Különböző korok társastáncjai, a stílusok figyelembevételével a táncirodalom alapján és a kútfők segítségével rekonstruálva korabeli táncdallamokkal.
- 4) Modern társastáncok. A megszokott társastáncok mellett olyan tömegtáncok betanítása, amelyeket az üzemi klubokban lehet terjeszteni, hogy dolgozóink szórakozásukban is közelebb kerüljenek népi kultúránkhoz, könnyen megtanulható, vidám, életörömmel telt táncokon keresztül. Természetesen a megszokott társastáncok közül csak a túlzásmentes, egészséges szellemű szalontáncot tanítjuk.
- 5) Tánc történet. A történelmi táncokhoz és klasszikus baletthez kapcsolódva megvilágítja a tanult táncok társadalmi hátterét.
- 6) Zeneismeret. A tánc tanuláshoz szükséges zenei alapok tanítása.
- 7) Színészet. Sztanyiszlavszkij rendszer alapján.

Órarend:

	<u>I.</u>	<u>II.</u>	<u>III.</u>
Marxizmus-leninizmus	2	2	2
Tánc történet	1	2	2
Zeneismeret	1	2	2
Ballet	6	6	6
Népi tánc	4	4	4
Történelmi társastánc	1	1	1

Modern társastánc	1	1	1
Színészet	-	1	1
	16	19	19

Az órák minden nap 5-7-ig, illetve 8-ig tartanak.

Személyi javaslat

Igazgató

Marxizmus-leninizmus tanára

Ballettanár Lőrincz György

Ballettanársegéd Géczy Éva

Néptánc tanár Krizsán Sándor

Néptánc tanársegéd Rotter Oszkár

Történelmi tánc tanár Géczy Éva

Modern társastánc tanár

Zeneismeret tanár Kurtág György

Tánc történet tanár Vitányi Iván

Zenekorrepetitor Ferencz Paula

Titkár Dankó Erna

Mellékeljük a táncművészeti szakiskola költségvetését, amelyet a Pénzügyi Osztállyal kitárgyaltunk.

Budapest, 1949. évi október hó 21. napján.”

„A Táncművészeti Szakiskola költségvetése az 1949/50. évre
(Vilma királynő-út 3.)¹³

	havi	évi
1/ Az iskola előzetes rendbehozási költsége		10.159.- Ft.
2/ <u>Személyi kiadások:</u>		
Igazgató= ideológiai tanár	1.000.-	12.000.- "
Titkár	700.-	8.400.- "
Ballet tanár	800.-	9.600.- "
Ballet tanársegéd	450.-	5.400.- "
Néptánc tanár	600.-	7.200.- "
Néptánc tanársegéd	300.-	3.600.- "
Történelmitánc tanár	150.-	1.800.- "
Moderntánc tanár	150.-	1.800.- "
Zeneismeret tanár	150.-	1.800.- "
Zenekorrepetitor	700.-	8.400.- "
Altiszt	400.-	4.800.- "
	5.550.-	76.600.- Ft.
3/ <u>Dologi kiadások:</u>		
Házbér	500.-	6.000.- Ft.
Világítás	200.-	2.400.- "
Gáz	200.-	2.400.- "

¹³ Ma: Városligeti fasor

	<i>Fűtés</i>	300.-	3.600.- "
	<i>A telefonszerelés</i>		400.- "
	<i>Telefonszámla</i>	100.-	1.200.- "
	<i>Takarítóeszközök</i>		300.- "
	<i>Tisztítószer</i>	35.-	425.- "
	<i>Mosdószer, szappan, törölköző</i>		1.000.- "
	<i>Írógép</i>		3.000.- "
	<i>Írószerek</i>		600.- "
	<i>Iroda felszerelés</i>		1.200.- "
	<i>Táncterem felszerelés, rudak</i>		600.- "
		<u>1.335.-</u>	<u>23.125.- Ft.</u>
4/	<u>Hangszer:</u>		
	<i>Zongora</i>		5.000.- Ft.
	<i>Kották</i>		<u>1.000.- "</u>
			6.000.- Ft.
5/	<u>A hallgatók részére szükséges ruha és cipő</u>		
	<i>60 drb. gyakorló cipő á 50.- Ft</i>		3.000.- Ft
	<i>60 " ballet " á 80.- "</i>		4.800.- "
	<i>60 " gyakorló ruha á 100.- Ft.</i>		6.000.- "
	<i>30 " bemutató ruha á 600.- Ft.</i>		18.000.- "
	<i>30 pár csizma á 400.- Ft.</i>		12.000.- "
	<i>30 pár gyakorló néptánc cipő á 100.- Ft.</i>		<u>3.000.- "</u>
			46.800.- Ft.
6/	<u>Jegyzet</u>		
	<i>5 drb. jegyzet sokszorosítása, megírása</i>		15.000.- Ft.

A költségvetés biztosítva van, mivel a pénzügyminisztérium kiküldötteivel letárgyaltuk."

A Pártkollégium az előterjesztést megvitatta és az alábbi határozatokat hozta:

„a) A Kollégium a javaslatot elfogadja. A javaslatot rendelet formájában el kell készíteni és a minisztertanács elé vinni.

b) A személyi javaslatokat a főosztály még egyszer vizsgálja meg, az iskola igazgatója Lőrinc György¹⁴ legyen."

A határozat alapján valóban megjelent a 8.399/1949. (XII. 10.) Np.M. sz. rendelet „*Táncművészeti Iskola szervezése, szervezési szabályzata és tanulmányi rendje tárgyában*”, de azt nem a kormány, hanem a népművelési miniszter adta ki, saját hatáskörben. A jogszabály szövegét – az oklevélmintákat megállapító mellékletek nélkül – az alábbiakban közöljük:

***„A népművelési miniszter 8.399/1949. (XII. 10.) Np.M. számú rendelete
Táncművészeti Iskola szervezése, szervezési szabályzata és tanulmányi rendje tárgyában***

I. FEJEZET

Az iskola.

1.§. A magyar táncművészet fejlesztése céljából „Táncművészeti Iskola”-t (a továbbiakban: Iskola) létesíték.

2.§. (1) Az iskola két tagozatból áll:

¹⁴ Lőrinc György (1917-1996) táncművész, balettmester, koreográfus, 1950-ben a Táncművészeti Iskola, 1950-61-ben az Állami Balett Intézet, 1961-77-ben a Magyar Állami Operaház Balettegyüttesének igazgatója.

- a) alapfokú táncművészeti tagozatból és
  - b) középfokú táncoktató-képző tagozatból.
- (2) Az alapfokú táncművészeti tagozat célja, hogy művelt, jól képzett új típusú táncművészeket neveljen.
- (3) A középfokú táncoktató-képző tagozat célja, hogy a táncművészet különböző ágaiban jól képzett szakoktatókat neveljen, akik üzemi, tömegszervezeti, hivatásos csoportok élére kerülve a tánc kultúrát fejlesztik és művészetükkel a szocialista társadalom építését szolgálják.

II. FEJEZET

Az iskola címe és pecsétje.

3.§. Az iskola címe: „Táncművészeti Iskola”, székhelye: Budapest, pecsétje: A Magyar Népköztársaság címere „Táncművészeti Iskola” körirattal.

III. FEJEZET

Tantárgyak.

4.§. (1) Az Iskola tantervében a következő tantárgyak szerepelnek:

- a) marxizmus-leninizmus,
- b) tánc történet,
- c) zeneismeret,
- d) balett,
- e) néptánc,
- f) történelmi társastánc,
- g) modern társastánc.

(2) Az Iskola részletes tanulmányi rendjét külön fogom szabályozni.¹⁵

IV. FEJEZET

Az Iskola szervezete.

5.§. (1) Az iskola élén az igazgató áll, akit a népművelési miniszter nevez ki.

(2) Az igazgató, aki egyben tanári teendőket is végez, az Iskolának minden tekintetben felelős vezetője.

6.§. Az igazgató a tanulmányi titkárt teendők ellátásával a tanári kar egyik tagját bízza meg.

7.§. Az Iskola tanárait az igazgató előterjesztésére a népművelési miniszter nevezi ki, illetőleg alkalmazza.

8.§. (1) Az Iskola segéd tanszemélyzetét az oktatók alkotják.

(2) A segéd tanszemélyzet tagjait az igazgató előterjesztésére a népművelési miniszter nevezi ki, illetőleg alkalmazza.

9.§. A tanárok és az oktatók a növendékeket díjazással járó magánoktatásban nem részesíthetik.

10.§. Az iskola igazgatójának, tanárainak és oktatóinak illetményei tekintetében – értelemszerűen – a 9.810/1947. (181/a) Korm. számú rendelet 3. §-ának (1-2), illetőleg 4. §-ának (1-2) bekezdésében foglaltak alkalmazandók.

11.§. (1) A heti kötelező óraszám az igazgató részére 10, a tanulmányi titkár teendőit végző tanár részére 12, a tanárok részére 20 óra.

(2) A kötelező óraszám csökkentését indokolt és méltányos esetben a népművelési miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben engedélyezheti.

12.§. (1) A tanulmányi ügyek, továbbá az igazgató által szükségesnek tartott egyéb ügyek megtárgyalására az Iskola teljes tanszemélyzetét magában foglaló tanári és oktatói értekezletet az igazgató legalább havonként egyszer köteles összehívni.

---

¹⁵ Erre nem került sor.

(2) Az értekezlet tárgysorozatát az igazgató, mint az értekezlet elnöke, állapítja meg.

13.§. Az iskola (nem oktatói) segéd személyzetét, az igazgató javaslata alapján a népművelési miniszter nevezi ki, illetőleg alkalmazza, munkakörét az igazgató állapítja meg.

V. FEJEZET

Tanulmányi idő.

14.§. Az Iskola tanulmányi ideje az alapfokú tagozatban 7 év, a középfokú tagozatban 3 év.

VI. FEJEZET

A növendékek.

15.§. Az Iskolára felvehető növendékek létszámát, a felvétel szempontjait és feltételeit a népművelési miniszter határozza meg.

16.§. (1) A növendékek felvétele felvételi vizsga alapján történik. Felvételi vizsgát évenként egyszer a tanév elején kell tartani.¹⁶

(2) Az Iskola növendékeit a felvételi vizsgabizottság javaslatára az igazgató veszi fel.

(3) A felvételi vizsgabizottság tagjait évenként a népművelési miniszter jelöli ki.

VII. FEJEZET

Vizsgák (kollokviumok).

17.§. (1) Mind az alapfokú, mind a középfokú tagozat növendékei minden év végén kötelesek vizsgát tenni.

(2) A vizsgán az egyes tantárgyakból elért eredményt az általános iskolákban irányadó rendszer szerint kell minősíteni.

(3) Az a növendék, aki a vizsgát sikeresen nem teszi le, csak a tanári testület által esetleg ismételtengedélyezett pótvizsga sikeres letétele esetén folytathatja tanulmányait az Iskolán.

18.§. Az alapfokú tagozat növendékei a hetedik év végén eredményesen letett vizsga után magasabb a táncművészeti tanulmányra jogosító bizonyítványt kapnak. (Lásd az I. számú melléklet.)

19.§. (1) A középfokú tagozat növendékei az elméleti tárgyakból minden félév végén vizsgázni (kollokválni) kötelesek. A vizsga (kollokvium) eredményeit az év végi vizsgákhoz hasonlóan kell minősíteni.

(2) A középfokú tagozat növendékei a harmadik év végén szakvizsgát tesznek és annak sikeres letétele esetén, szakoktatói oklevelet nyernek. Ez az oklevél táncművészeti főiskolai felvételre is jogosít. (Lásd a II. számú mellékletet.)

VIII. FEJEZET

Tandíj.

20.§. A tandíjról, tandíjmentességről, illetve tandíjkedvezményről, továbbá a tandíjfizetés rendjéről külön rendeletben fogok intézkedni.¹⁷

IX. FEJEZET

Záró rendelkezések.

21.§. Az Iskola felett a felügyeletet a népművelési miniszter látja el.

22.§. Ezen rendeletben foglalt szervezeti szabályzat és tanulmányi rend az általam esetleg jövőben létesítendő táncművészeti iskolákra is irányadó.”

---

¹⁶ 1949-ben erre nem kerülhetett sor, hiszen az iskolát a tanév közben alapították.

¹⁷ Erre nem került sor.

Az iskolában 1950 januárjában indult meg az oktatás. A személyi kérdéseket a Pártkollégium határozata szerint újratárgyalták, ez alapján a következők rekonstruálhatók: Lőrinc György igazgatói kinevezését a Népművelési Minisztérium részéről 1950. január 24-én terjesztették fel kormány Kinevezési és Alkalmazási Bizottságához. (A Színház- és Filmművészeti Főiskolán betöltött tanári álláshelyét adta fel.) Az iskola tanárainak kinevezésére január 3-án készült a javaslat, a pénzügyminisztériumi jóváhagyást szintén január 24-én kérték meg. A kinevezendő tanárok: Hidas Hedvig balett tanár, László Bencsik Sándor néptánc tanár, Ferenc Paula zongorakísérő, Kiss Gáborné hivatalsegéd. Ugyancsak január 24-én kelt az iskola tiszteletdíjas tanáira vonatkozó javaslat: Vitányi Iván tánc történet, Ribári Antal zeneelmélet, Szentpál Olga történelmi táncok; valamint dr. Ilovsky Lászlóné könyvelő.¹⁸

Míg a Táncművészeti Iskola létrehozása a mozdulatművészek számára végzetes csalódást jelentett, addig a balett hívei ígéretes kezdeményezésként köszöntötték. Az iskola azonban ténylegesen alig fél tanéven át működött. 1950 nyarán a legfelső pártvezetés jóváhagyta az Állami Balett Intézet megalapításának tervét, amely ősszel – az Operaház Balettiskolája és a Táncművészeti Iskola összevonásával – megnyitotta kapuit.¹⁹ A magyar táncművészképzésben ezzel új, máig tartó fejezet kezdődött.

---

¹⁸ MOL XIX-I-3-a.107.d. 5552/L-1/1950. és 5552/ált/2. szám

¹⁹ Erről részletesen lásd: Bolvári-Takács Gábor: *Az Állami Balett Intézet létrehozásának politikai körülményei = Kritika*, 31. évf. 8. sz. (2000) 26-28. o.